

- رشد قابل قبول برای همه مردم شامل:
- فقرزدایی
 - ایجاد اشتغال و زندگی قابل تحمل برای همه
 - اعتلازن
 - حفظ و باروری محیطزیست

* تقویت روح همکاری‌های بین‌المللی، برای توسعه‌ای پایدار و خدمت به مردم به عنوان تنها نیرویی که می‌تواند آنان را در نیل به رشد، کمک و مساعدت نماید.

هیات اجرایی برنامه‌های توسعه ملل متحد به این نتیجه رسیده است که در چهارچوب برنامه‌های توسعه «فقرزدایی» از اهمیت خاصی در برنامه برخوردار است. به این دلیل هیات تصمیم گرفته است ۸۸٪ از منابع توسعه را صرف کشورهای نامیده که درآمد سالانه آنها رقمی معادل ۷۵۰ دلار آمریکایی یا کمتر از آن باشد.

فقرزدایی

طی ۶ سال برنامه فقرزدایی از مردم مغولستان، که هدف آن تقلیل تعداد فقرا بود، این سازمان توانست با اجرای برنامه‌های خود فقرا را از ۲۶/۵٪ به ۱۰٪ کاهش داده و در کنار برنامه‌های فقرزدایی کمک‌هایی مانند تقویت دولت مرکزی در اعمال مدیریت صحیح و نحوه فقرزدایی، اصلاح روشهای بهداشت و مراقبت، آموزش و پرورش بالا بردن سطح زندگی زنان و روستاییان، و ایجاد صندوقهایی برای اعطاء اعتبار به داوطلبان ایجاد کارخانه‌های کوچک و یا مجریان طرحها و پروژه‌های کوچک محلی، اشتغال با توان و ایجاد شبکه‌های تامین اجتماعی را در جهت هدایت دولت و تسکین مردم فقرزده مغول انجام دهد.

اشتغال و توازن مالی

یکی از برنامه‌های توسعه سازمان ملل در کنیا، کمک به ایجاد اشتغال در بخش خصوصی است. این برنامه‌ها شامل اصلاح

برنامه‌های توسعه‌ای سازمان ملل متحد در جهان

نقل از: بروشور برنامه‌های توسعه سازمان ملل

مترجم: احمد اسکندری

آنان، وسعت و تنوع بخشیدن به سلیقه‌ها و فرصت‌های شغلی و فراهم کردن امکاناتی است برای مردم تا بتوانند در تصمیم‌گیری‌هایی که در سرنوشت آنان موثر است دخالت نمایند و نیز حفظ منافع افراد کم درآمد، ایجاد اشتغال، احقاق حقوق زنان و در نهایت اقتدار بخشیدن به انسان و اعطاء حقوق برابر به وی.

برنامه‌های توسعه ملل متحد دارای سه هدف عمده است:

* تقویت سازمان ملل به عنوان نیرویی که بتواند توسعه قابل قبولی را برای همه مردم جهان ایجاد کند.

* تمرکز همه منابع در جهت توسعه و

وسیعترین برنامه‌های سازمان ملل در دنیا سرمایه‌گذاری در جهت توسعه است و قسمت اعظم کمک‌های مردمی این سازمان با تاکید به این هدف اختصاص داده می‌شود.

هدف این سازمان کمک به کشورهای در حال توسعه و آندسته از کشورهایی است که در حال گذر از اقتصاد متمرکز به سوی اقتصاد آزاد بوده تا با افزایش ظرفیت‌ها، توسعه قابل قبولی را در این جوامع ایجاد کند. همچنانکه به گفته آقای گوستاواسپت (James Gustavespeth) رئیس این سازمان: «توسعه قابل قبول تنها به معنی رشد این جوامع نیست بلکه مقصود از آن توزیع امکانات مساوی بین مردم، باروری محیطزیست به جای تخریب آن، توان بخشی مردم به جای گوشه‌نشینی

مجموعه‌های آماری جمعیت، طرح اشتغال، بازار کار، ایجاد انستیتوهای فنی حرفه‌ای و بانک‌های تجاری برای پاسخگویی به متقاضیان ایجاد موسسات تجاری است یکی از این برنامه‌ها کمک به فارغ‌التحصیلان رشته بازرگانی است تا بتوانند پس از فراغت از تحصیل در رشته خود مشغول به کار شوند.

اعتلاء زنان

این برنامه در نظر دارد در مناطقی چون آمریکای لاتین و جزایر کارائیب، حقوق و حمایت‌های قانونی مساوی به زنان اعطاء و قوانینی چون منع رفتار خشونت‌آمیز با زنان، ارائه خدمات رفاهی به آنان و اعطاء حقوق سیاسی و شهرنشینی را جهت دفاع از حقوق زن وضع نماید.

حفاظت و بهسازی محیط‌زیست:

از این برنامه‌ها ممالک بازار مشترک و اروپایی شرقی به منظور حفظ محیط‌زیست و مدیریت سازمانهای آب و برق استفاده می‌کنند. همچنین برنامه‌های زیست‌محیطی وسیعی برای مردم ساکن حوضه رودخانه دانوب و دریای سیاه اجرا می‌شود تا آنان را با اقدامات چاره جویانه در جهت حفظ محیط‌زیست و اجتناب از تخریب طبیعت آشنا سازند. همچنین برنامه‌هایی در جهت ایمنی و حفاظت از اشعه‌های اتمی با همکاری مراکز انرژی اتمی کشورهای چون استونی، قزاقستان، قرقیزستان، لاتویا - لیتوانیا، مولداوی و ازبکستان در حال اجرا می‌باشد.

برنامه‌ریزی مطمئن

برنامه توسعه سازمان ملل، از برنامه‌هایی است که مورد اعتماد اغلب کشورهای جهان است. دلیل اعتماد آنان:

- جهانی بودن سازمان

منابع مالی اجرای برنامه‌های توسعه سازمان ملل که جمعاً بالغ بر یک میلیارد دلار در سال

است توسط ممالکی که داوطلبانه عضو این سازمان هستند، یا توسط نمایندگی‌های این سازمان تامین می‌شود. در واقع می‌توان گفت که اغلب ملل و کشورهای دنیا در این امر مشارکت فعال دارند. تصمیمات مالی و سیاست‌گذاریهای مهم توسط کمیته‌ای مرکب از ۳۶ نفر عضو از کشورهای تامین‌کننده منابع سرمایه و کشورهایی که در برنامه‌ریزی توسعه مشارکت دارند. اتخاذ و اعمال می‌شود.

- دسترسی به نمایندگی‌های سازمان در تمام دنیا:

سازمان ملل متحد با ۱۳۶ دفتر نمایندگی در سراسر دنیا بزرگترین سازمان حمایت از توسعه در جهان بوده و از طریق این دفتر است که با کمک حکومت‌ها و سازمانها و انجمنها و مردمی که از برنامه‌های توسعه سود می‌برند با مشارکت ۱۷۵ کشور و سرزمین از برنامه‌های توسعه حمایت می‌کند. ۸۵٪ از اعضاء کادر اداری، در دفاتر نمایندگی کشورها و ۱۵٪ در کمیته مرکزی در نیویورک خدمت می‌کنند. این شبکه وسیع در خدمت سازمان ملل، به اجرای برنامه‌های

توسعه کمک می‌کند. روسای ستادی معمولاً عهده‌دار اجرای فعالیت‌های عملی توسعه نیز می‌باشند. وظیفه این نمایندگی‌ها اداره کردن صندوقهایی است که با هدف توسعه در دنیا، کمک به داوطلبان کمک‌رسان و حمایت زنان در امر توسعه تاسیس شده است.

زمان وقوع بلایای آسمانی، داوطلبان کمک‌رسان نقش مهمی در تسکین آلام آسیب دیدگان ایفاء می‌کنند. همچنین بخش کمک‌رسانی در بازسازی و تجهیز مجدد مناطق آسیب دیده نقش رهبری و هدایت کمک‌های جهانی و بسیج عمومی را برای اسکان مجدد مردم عهده‌دار می‌باشد.

- دسترسی به متخصصین در تمام دنیا:

سازمان می‌تواند در طرحها و پروژه‌هایی که در کشورهای درحال توسعه اجرا می‌شود از کلیه امکانات ملی، ظرفیت‌های فنی و نیروهای متخصص این کشورها و همچنین ۳۰ نمایندگی منطقه‌ای در جهان، موسسات تحقیقاتی و دانشگاهی و بسیاری از سازمانهای تخصصی غیردولتی در دنیا استفاده کند.

این قابلیت، سازمان را قادر می‌سازد تا کمکهای توسعه را در هر سرزمین متناسب با شرایط آن اقلیم پیاده و اجرا نماید.

همچنین مبین کارایی سازمان در اجرای برنامه‌های جهانی و منطقه‌ای چون تامین غذا، سلامت مادران و نوزادان و کنترل امراض مناطق گرمسیری و کمکهای درمانی و بهداشتی، می‌باشد.

نقش میانجیگری در تامین منابع مالی سازمان علاوه بر حمایت‌های مالی برنامه‌ریزی شده خود می‌تواند به اجرای طرحهای اولویت‌دار کشورهای دنیا کمک‌های مالی نماید. این کمک‌ها سالانه قریب به ۹۰۰ میلیون دلار است که برای تجهیز و راه‌اندازی صندوق‌های پولی و مالی این سازمان و اجرای برنامه‌های ویژه تامین و پرداخت می‌شود. این کمک‌ها از طریق فروش سهام از سوی کشورهای مختلف تامین و پرداخت می‌شود.

علاوه بر مبالغ فوق، سازمان در اجرای برنامه‌های توسعه خود سالانه مبلغ ۹ میلیارد دلار از منابع دولتی و خصوصی دنیا تامین و پرداخت می‌نماید.

چهل و پنج سال تجربه در همکاریهای فنی:

تجارب همکاریهای فنی سازمان به سال ۱۹۴۹ باز می‌گردد. در این سال انگیزه اولیه اجرای برنامه‌های توسعه مطرح و نهایتاً در سال ۱۹۶۵ انگیزه ایجاد این سازمان در مجمع عمومی مطرح و تاسیس سازمان به تصویب رسید. بنابراین ملاحظه می‌شود که ذخیره‌ای از تجارب سالهای طولانی گذشته را در کمک به کشورها جهت رفع نیازهای امروزه خود همراه دارد.

صندوق‌های ویژه‌ای که تحت نظر سازمان ملل با هدف توسعه ایجاد شده است عبارتند از:

* صندوق توسعه سرمایه‌گذاری ملل متحد.

این صندوق به منظور کاهش فقر در کشورهای کمتر توسعه یافته، به مردم فقیر بویژه مردم روستایی و امهای سرمایه‌ای اعطا می‌کند. و با کمک به اجرای پروژه‌هایی چون سیستم‌های آبیاری و ذخایر آب، جاده‌سازی، مدرسه و بیمارستان که به کمک و مساعدت کشورهای ذینفع ایجاد می‌شود فعالیت دارد.

* صندوق توسعه سازمان ملل، ویژه بانوان:

این صندوق کمک‌های مالی خود را اختصاص می‌دهد به پروژه‌های ابتکاری که در جهت کمک به توسعه پایدار در کشورهای در حال توسعه ویژه بانوان اجرا می‌شود. هدف دیگر این صندوق مطرح کردن زنان در امور اجتماعی و در تصمیم‌گیری‌های سرنوشت‌ساز آنان در توسعه است.

متخصصان داوطلب خدمت در سازمان ملل

این گروه از زنان و مردان متخصص که داوطلبانه از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه با سازمان ملل همکاری می‌کنند، در شرایطی که کشوری به طور مبرم به تخصصی ویژه نیاز دارد، این امکانات را برایش فراهم می‌کنند چنانکه در سال ۱۹۹۴ بالغ بر ۳۰۰۰ نفر از این متخصصین از ۱۲۱ ملیت مختلف در برنامه‌های توسعه، ۱۲۵ کشور جهان مشغول کار بودند. این سازمان سعی دارد به نهادهای ملی و مردمی که در خدمت توسعه و اصلاح شرایط زندگی مردم بومی هستند کمک نماید.

* تسهیلات ویژه برای حفظ محیط زیست در دنیا.

این تسهیلات را افراد خیر تامین می‌کنند ولی مدیریت اجرایی آن مشترکاً بعهده بانک جهانی و برنامه‌های زیست محیطی است. این طرح با هدف مطالعه علل از بین رفتن لایه اوزون OZON در دنیا، انقراض حیات گونه‌هایی از موجودات زنده، پالایش آبهای بین‌المللی و گرم شدن کره زمین و اثر این عوامل روی برنامه‌های محلی (با ترجمه متونی از علوم ملل مختلف) اجرا می‌شود.

برنامه‌های اجرایی:

برنامه توسعه ملل متحد با دو هدف عمده پی‌ریزی شده است:

۱- توصیه سیاست‌گذاری‌های محوری به کشورهای جهان.

۲- تامین ذخایر مالی برای اجرای برنامه‌های کوتاه مدت توأم با منافع محسوس. این حمایت‌ها در زمینه‌هایی چون:

* ایجاد توان در کشورها برای اجرای برنامه‌های توسعه

موارد مشمول کمک عبارتند از اصلاحات بخش دولتی، هماهنگ کردن حمایت‌ها، مدیریت اقتصادی، اصلاح بازار، ایجاد

دمکراسی حمایت از حقوق بشر و اجرای صحیح و عادلانه انتخابات در کشورها، ایجاد مراکز مستقل داوری در جهان و اصلاح همکاریهای سازمانهای اجتماعی و جمعیت‌های شهری.

* کمک به کشورها، برای رشد و اعتلاء انسان، این هدف با تشریح اهداف توسعه، توأم کردن اهداف با منابع مالی جهان در اجرای برنامه‌های اولویت‌دار ملی و تشریح نیازهای تکنولوژیکی و مالی کشورها تامین می‌شود.

* کمک به کشورها در شناساندن، طراحی و تکمیل برنامه‌های توسعه بلندمدت شامل:

استراتژی‌ها و طرحهایی که پاسخگوی اهداف توسعه ملی باشد.

* کمک به کشورها در جهت تامین منابع مالی آنها با استفاده از منابع داخلی یا موسسات وام دهنده چون بانک جهانی و بانک‌های توسعه منطقه‌ای به منظور اجرای برنامه‌های توسعه.

* راهگشایی و پذیرش دانستیهای علمی و تکنولوژی‌های مناسب.

* همکاریهای فنی بیشتر میان ممالک در حال رشد تا بتوانند با توجه به ظرفیت و امکانات قدمهای موثری در جهت توسعه برداشته و نیازهای خود را با در نظر گرفتن منافع متقابل رفع نمایند.

* بالا بردن ظرفیت‌ها در جوامع شهری به منظور مشارکت مردم در طرحهای توسعه ملی و تقویت سازمانهای مردمی.

* اجرای پروژه‌هایی که موجب تقویت ایده‌تولوزی‌های سیاسی شده و موفقیت‌های ملی و نوآوری‌ها را به دنبال داشته باشد.

* کمک به مشارکت‌های مردمی شمال - جنوب و توافق بر حفاظت و ایمنی محیط زندگی و رفع مسائل مبتلا به جهان مانند تغییرات جوی و بیابان‌زدایی.

* کمک به ایجاد صلح و اجتناب از درگیری‌های مرزی با حمایت از طرح‌های آشتی ملی و منطقه‌ای، عودت دادن پناهندگان

مختلف متناسب با نیازهای روز حرکت کند. در سالهای اخیر این سازمان سعی نموده است که با استفاده از سیستم عدم تمرکز، بیشتر مسئولیت انجام برنامه‌های توسعه را به خود مردم هر منطقه در دفاتر منطقه‌ای خود واگذار کند. با علم به اینکه این سیستم در رفع نیازها و انجام برنامه‌ها قابلیت بیشتری نسبت به نظامهای متمرکز دارد.

همان گونه که در بالا ذکر شد این سازمان با ایجاد چهار منطقه بیشتر فعالیتش را متوجه این مناطق کرده است.

برنامه‌های توسعه ملل متحد با هدف پاسخگویی با تامین نیازها و الویت‌های ملی کشورها تنظیم شده است و از اجرای پروژه‌هایی که متفرق بوده و منافع انفرادی افراد را تامین کند خودداری می‌نماید.

سازمان با حفظ چهارچوب فوق در رفع نیاز کشورها قابل انعطاف است. به عنوان نمونه در اقدامات اصلاحی فعالیت‌های بازار، این سازمان پاسخگوی روزافزون نیازهای کشورها بوده است.

در تصمیم‌گیری‌های مربوط به اجرای برنامه‌های توسعه مشارکت گروه‌ها و سازمانهای مردمی برای موفقیت آن برنامه و آگاهی کامل سازمان از نیازهای مردم شرط اصلی است. برای آنکه کشورها قادر به اجرای برنامه‌های توسعه در منطقه خود باشند سازمان آنها را ترغیب می‌کند تا در کنفرانس‌های مهم جهانی که با موضوع محیط‌زیست و توسعه، جمعیت و توسعه، توسعه اجتماعی، زنان و جمعیت و توسعه، مشارکت فعال داشته و از این کنفرانس‌ها در جهت اجرای مقاصد خود بهره‌گیری کنند.

در سال ۱۹۹۵ هیات اجرایی سازمان به این نتیجه رسید که قانون اختصاص منابع مالی که از سال ۱۹۷۰ وضع شده بود دیگر انعطاف و کارایی لازم را ندارد لذا جهت تامین مقاصد فوق همچنین ایجاد انگیزه و توان بالاتر در اجرای برنامه‌های توسعه این قانون را اصلاح کرد.

اینک برای نشان دادن جایگاه اجتماعی مردم، بسیاری از کشورها در حال تهیه گزارش‌هایی هستند تا بوسیله آن بتوانند درجه رشد و توسعه ملل مختلف را اندازه‌گیری نمایند.

این گزارشها موجب شده است که دولتمردان بعضی از کشورها، به جهت نیاز بیشتر و اولویت‌های برنامه‌های خود توقع کمک‌های بیشتری را از برنامه‌های توسعه انسانی ملل متحد داشته باشند.

در حال حاضر حدود ۳۰ کشور جهان از این کمکها در طراحی و تکمیل پروژه‌های خود که مستقیماً در جهت رشد و اعتلا مردم است استفاده می‌کنند.

تغییر دادن برنامه‌ها متناسب با نیازها

برنامه توسعه ملل متحد بحد کافی قابل انعطاف است به نحوی که بتواند در شرایط

و مردم بی‌خانمان به وطن خود. حمایت و اسکان مردمی که در اثر جنگ بی‌خانمان شده‌اند، آموزش سربازان آواره و استخدام آنها در محل‌های مناسب.

توجه به اعتلاء انسان

در گزارش‌هایی که تحت عنوان رشد انسانی، توسط گروهی از مشاورین سازمان ملل نوشته شده است اعتلاء فرهنگ انسان با رعایت ویژگی‌های مردم هر سرزمین در بعد فکری و عملی با استفاده از ابزارها و روشهای پیشرفته مورد توجه قرار گرفته است. یکی از ابتکاری‌ترین این گزارش‌ها که گزارشی است بنام «شاخص رشد انسانی»، نشانگر آن است که کشورها اعم از فقیر و غنی برحسب انتظارات آنها از زندگی، سطح آموزش و پرورش و قدرت خرید دسته‌بندی می‌شوند.